

Legedia segurtasun informatikoan

Mikel Egaña Aranguren

mikel-egana-aranguren.github.io

mikel.egana@ehu.eus

Legedia segurtasun informatikoan

<https://doi.org/10.5281/zenodo.4302267>

<https://github.com/mikel-egana-aranguren/EHU-ISSKS-31>

Informatika-delituak

Europar Batasuneko ziberdelinkuentziari buruzko hitzarmena (2001)

- Edukiarekin lotutako delituak
- Egile-eskubideen arau-hausteekin lotutako delituak
- Informatikarekin lotutako delituak
- Datuen eta sistema informatikoen konfidentzialtasunaren, osotasunaren eta prestasunaren aurkako delituak

Edukiarekin lotutako delituak

- Haur-pornografia
- Mehatxuak
- Kalumniak
- Eduki arrazistak eta xenofoboak zabaltzea (adibidez, Alemanian eduki nazia edo holokaustoa ukatzea)

Kalumniak - Irainak (Injuria)

Kalumnia: norbaitek delitua egin duela esatea

Iraina: norbaiten duintasunaren aurka egitea

Egile-eskubideen arau-hausteekin lotutako delituak

- Jabetza intelektual eta industrialak
- Filmen eta abestien legez kanpoko kopiak banatzea
- Programa informatiko babestuen erreprodukzioa

Informatikarekin lotutako delituak

Informatikoki faltsutzea: kautoak ez diren datuak sortzea (iruzurrak, pasahitzen trafikoa, etab.) eragiten dituzten datu informatikoak aldatzea, edo ezabatzea

Datuen eta sistema informatikoen konfidentzialtasunaren, osotasunaren eta prestasunaren aurkako delituak

- Sistema informatikoetara legez kontra sartzea (intimitatearen aurkako delituak, enpresaren sekretuak ezagutaraztea, ekipo informatikoak baimenik gabe erabiltzea)
- Datuak legez kontra intertzepatzea
- Kalteak eragiten dituzten datuen interferentzia
- Birusen banaketa

Espainiako kode penalak

10/1995 Lege Organikoa

- Intimitatearen eta komunikazioen sekretuaren aurkako delituak (197.1)
- Iruzur elektronikoak (248.2)
- Jabetza intelektualeko eskubideak urratzea (270)
- Kalteen delituak (264.2)
- Ordenagailuak eta telekomunikazio-terminalak erabiltzea titularraren baimenik gabe (256)

Espainiako kode penala

10/1995 Lege Organikoa

- Dokumentu edo euskarri informatikoetan dauden sekretuak aurkitzea eta ezagutaraztea (278)
- Dokumentu elektronikoak faltsutzea (390)
- Delituak egiteko tresnak fabrikatzea edo edukitzea (400)
- Adingabeen artean material pornografikoa banatzea (186)

Espainiako kode penala

10/1995 Lege Organikoa

- Haur-pornografiaren banaketa (189)
- Kalumniak edo irainak argitaratzea

Datu pertsonalen babesa

Intimitaterako eta pribatutasunerako eskubidea: besteak bizitza pertsonalaren ezagutzatik kanpo uzteko eskubidea (sentimenduak, datu biografikoak, irudia...)

Datu pertsonalen babesa

Abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoa: DBLO

Giza eskubideen adierazpena 1948: inori ez zaio arbitrarioki esku-sartzerik egingo bizitza pribatuan, familian, helbidean edo korrespondentzian, ezta haren ohoreari edo ospeari ere. Pertsona orok du legeak bera babesteko eskubidea esku-sartze edo eraso horietatik

Datu Pertsonalak Babesteko Lege Organikoa (DBLO)

Erakunde publiko, pribatu eta profesional independenteei aplikatzen zaie, ondoren tratatu, erabili edo ustiatzeko datu pertsonalak biltegiatzen badituzte (hauteskunde-errola edo aldizkari ofizialak bezalako salbuespenekin)

DBLO: Fitxategiaren arduraduna

- Segurtasun-agiria: datu pertsonalen segurtasunaren arloan indarrean dauden legeetara eguneratua
- Beharrezko neurriak hartzea langileek segurtasunaren arloko arauak eta arau horiek ez betetzearen ondorioak ezagut ditzaten
- Erabiltzaileak identifikatzeko mekanismoa ezartzea
- Sistemaren erabiltzaileen eta datu eta aplikazioetara sartzeko eskubideen zerrenda mantentzea

DBLO: Fitxategiaren arduraduna

- Erabiltzaileek baimendutakoak ez diren eskubideak dituzten baliabideak eskuratzea saihesteko mekanismoak ezartzea
- Babes Kopiai eta datuak berreskuratzekeko prozedurak egiaztatzea
- Datuak berreskuratzekeko prozedurak idatziz gauzatzeko baimena ematea

DBLO: Fitxategiaren arduraduna

- Erakundeen lokaletatik kanpoko tratamendua baimentzea
- Euskarri informatikoak erakundeen lokaletatik ateratzeko baimena ematea
- Segurtasun-auditoretzetan antzemandako akatsak zuzentzeko neurriak hartzea

DBLO: Printzipioak

- **Habeas data** ([Habeas corpus](#)): datuak erabiltzailearenak dira, ez biltegiatzen dituen erakundearenak
- Datuen kalitatea: datuak zertarako bildu diren, horretarako izan behar dira egokiak, eta horretarako behar den denboran baino ez dira gorde behar
- Datuen segurtasuna
- Sekretu-betebeharra, baita harremana amaitu ondoren ere
- Datuak biltzeko informazioa

DBLO: Printzipioak

- Datuen jabearen baimena tratamendurako
- Datuak baimenarekin bakarrik lagatzea
- Lagapena beste herrialdeei: babes-maila bera duten herrialdeei bakarrik
- Bereziki babestutako datuak: osasuna, ideologia, bizitza sexuala, arrazajatorria, erlijioa edo sinesmenak

DBLO: Eskubideak

- Informazio-eskubidea datuak biltzean
- Datuak Babesteko Erregistro Orokorra kontsultatzeko eskubidea
- Datu pertsonalak eskuratzeko eskubidea
- Zuzentzeko eta ezerezteko eskubidea
- Aurka egiteko eskubidea
- Kalte-ordaina jasotzeko eskubidea

Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

<https://www.avpd.euskadi.eus/>

Datuak Babesteko Erregelamendu Orokorra (DBEO)

Herrialde guztietako arauak bateratzeko Europako araudia

2016-ko maiatzak 25

DBEO: Printzipio berriak

Erantzukizun-printzipioa (accountability): beharrezko neurri guztiak hartu direla egiaztatzeko mekanismoak ezartzea (erantzukizun proaktiboa)

Datuen babesa, lehenetsita eta diseinutik

Gardentasuna

DBEO: betebehar berriak erakundeentzat

- Datuak Babesteko Ordezkarria (DBO) izendatzea
- Kasu batzuetan pribatutasunaren gaineko eraginaren ebaluazioak
- Enpresa multinazionalak kontrol-agintaritzak bakarrik (leihatila bakarrik) izango dute interkolutore
- Segurtasun-arrakalak 72 ordu baino gutxiagoan jakinarazi beharko zaizkie kontrol-agintaritzari eta arrail larriak dituzten erabiltzaileei
- Datu berezi gehiago: genetikoak, biometrikoak, zigor penalak

DBEO: betebeharrak berriak erakundeentzat

- Datuen nazioarteko transferentziatarako berme gehigarriak
- Erantzukizun proaktiborako zigiluak eta akreditazioak
- Fitxategiak inskribatzeko betebeharrak desagertzen da
- Isun handiagoak, 20 milioi eurora edo enpresa baten fakturazioaren %20ra irits daitezkeenak

DBEO: eskubide berriak herritarrentzat

- Gardentasun eta informazio gehiago
- Ahaztua izateko eskubidea
- Tratamendua denboran mugatzeko eskubidea
- Datuen eramangarritasuna